

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

VIERMAANDELIJKS
TIJDSCHRIFT

NUMMER 3
NAJAAR 2020
JAARGANG 15

3 FOCUS THEMA

**Straatbomen: nodig,
maar geliefd en gehaat**

7 FOCUS BELEID

**Westtoer | ProCoRo
Minaraad**

8 IN DE KIJKER

**West-Vlaamse Natuur-
studiedag 2021**

9 IN DE KIJKER

**Nu of nooit: hier zijn de
waterplannen van de
laatste kans**

15 HET VERHAAL VAN DE DOENER

**Koen Verschoore,
voorzitter van Natuur-
punt Westkust**

16 FOCUS VERENIGING

**Krachten bundelen in
West-Vlaanderen**

18 PERSPECTIEF

**Jachtverbod op patrijs
Kenneth Pype &
Peter Bossu**

12 FOCUS THEMA

**Tuinen: grondstof
voor infiltratie en
meer**

INTRO

Pol Dewulf

Je hebt bij de natuur- en milieubeweging een breed spectrum. Lokale problemen kan je aanpakken met de natuur- of milieuvereniging, die actief is in je gemeente of regio.

De grotere problemen vragen een grotere, meer gespecialiseerde organisatie. Hiervoor hebben we de West-Vlaamse Milieufederatie.

Door het lokale te overschrijden kan je meer mensen aanspreken, acties beter in de media brengen en ook een grotere weerklank vinden bij beleidsmensen.

De meerderheid van het beleid handelt nog niet steevast natuur- en milieuvriendelijk. Denk maar aan gebruik van de open ruimte. Er worden bijvoorbeeld nog steeds nieuwe bedrijventerreinen gepland: weer minder open ruimte, meer verharding en meer verkeer in bepaalde gebieden, enz. Dergelijke zaken volgt de West-Vlaamse Milieufederatie op.

De West-Vlaamse Milieufederatie is ook nodig om bepaalde plannen af te toetsen om met de natuur- en milieuverenigingen tot een standpunt te komen. Ik denk hier aan de hoogspanningsleidingen als gevolg van de aanlanding van energie opgewekt met windmolens op zee. Deze energie moet immers ook getransporteerd, wat ook een impact kan hebben op open ruimte en natuur.

De reeds afgelegde weg naar een groenere, gezondere wereld is reeds groot maar de route is nog lang. Daarom moeten we de West-Vlaamse Milieufederatie blijven steunen en vooral sterker maken.

Pol Dewulf

Bestuurslid Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken en Natuurpunt De Ruidenberg

Bestuurslid West-Vlaamse Milieufederatie

‘Door het lokale te overschrijden kan je meer mensen aanspreken, acties beter in de media brengen en ook grotere weerklank vinden bij beleidsmensen.’

FOCUS THEMA

Straatbomen: nodig, maar geliefd en gehaat

'5 oktober 2020: de Kaalslag van Kemmel' zo gaat volgens Facebookpagina 'je zi van Kemmel ojie...'. de dag dat de paardenkastanjes van de Dries in Kemmel geveld werden de geschiedenis in. Maar ook de kapping van straatbomen op de Leet in Ieper, de Bloemenwijk in Assebroek, de bomen van Roeselare, Koekelare, ... blijven leven in de hoofden van de bewoners.

Straatbomen: van groot belang

Met 23.271 stadsbomen legt Leuven 4.000 ton koolstof vast en wordt er jaarlijks nog eens 200 ton vastgelegd. Gemiddeld vangt een stadsboom van 20 jaar een 100 gram fijnstof af -sommige bomen meer, andere minder. Maar ze zorgen ook voor het verspreiden van de vervuiling, als ze goed worden ingepland en gesnoeid, en voor zuurstof voor de bewoners.

Fietzers die afgelopen zomer pufften over een fietspad zonder bomen, kennen het verschil met de koelere schaduwpaden. Een stevige straatboom spaart je energie van 10 airco's uit. En als het regent, schuil je onder een boom. Straatbomen kunnen helpen bij wateroverlast, om het water in de bodem te krijgen.

Groenblijvende bomen beschermen voor de wind. Je verwarming hoeft dus minder te draaien in de winter. Of in de zomer kan je de koelte behouden in huis. Ze dempen het geluid van de straat ook wat.

In straatbomen huizen vogels, leven bijen, springen wel eens eekhoorns,...

Straatbomen bepalen het beeld van je straat, zijn geschiedenis en toekomst.

Straatbomen: onder druk

Maar straatbomen zijn ook "bladafval", "schaduw", "luizensappen", "sta-in-de-weg", "leegslurpers", "vallende takken", "struikelwortels", "rioleringsboorders", "groene extremistenvaandels",...: niet iedereen heeft een boontje voor straatbomen.

Antwerpen pioniert met Tuinstraten. Deze kaders in het Waterplan van de Stad. Mobiliteit wordt er in de groene ruimte ingepland.

De groene ruimte wordt afgestemd op het regenwaterbeheer. En samen vormen ze een straat waar het klimaatbestendig, gezonder en socialer leven is. Het is uitermate belangrijk om de stad, hoe weinig natuur er op het eerste zicht ook lijkt te zijn, te zien als een ecosysteem. Een ecosysteem functioneert het beste wanneer spontane, natuurlijke processen op elkaar kunnen inspelen. Het doel van stedelijk groen moet dan ook zijn om de drie componenten (lucht, water, bodem) gezond te houden voor de inwoners.

Daar moeten we naartoe.

In realiteit gebeurt het wel eens anders. Een straat wordt uitgetekend naar gelang het aantal auto's en het gewenste aantal parkeerplaatsen, de stoepen komen erbij en een gat wordt gereserveerd voor de boom als opsmukgroen. Deze aanpak, die nu stilaan wel verlaten wordt, zorgt voor schade aan de boom, maar ook het afkalven van het draagvlak voor bomen.

De juiste boom op de juiste plaats is niet steeds het leidende principe. Zonder een projectie te maken van de groei van de boom en de water- en wortelbehoefte, worden wel eens bomen gekozen die na enkele jaren problemen beginnen te geven. Dat kan zijn doordat de kruinen te breed worden en zo het fijn stof gevangen houden in de straat (vooral bij drukke straten), of omdat de boom te weinig water kan trekken, of met de voeten in het water staat en zelfs vruchten draagt die voor vele burens onwenselijk zijn. Een boom moet goed gekozen worden en voldoende ruimte krijgen, zodat hij kan doorgroeien. En zo moet ook de inrichting voor de boom goed doordacht worden. Ondoordachte aanplant, geeft sowieso problemen.

Een aantal effecten worden beschreven in de literatuur. Zoals het 'bloempoteffect', waarbij de wanden van de plantput te hard zijn en de wortels – en dus de boom- niet kunnen doorgroeien. Je hebt ook het 'badkuipeffect', waarbij het plantgat steeds weer volloopt met water van de omgeving. En het opstuweffect is dan weer door een slechte geleiding van de wortels, of te weinig ruimte onder de bestrating. De plaats en hoe je die inricht, is van groot belang.

Klimaatverandering

Een straatboom moet, meer dan een dreef- of bosboom klimaatbestendig zijn. Hitte, droogte, zonnebrand, alles moet worden bekeken in functie van de klimaatverandering. Bomen die niet aangepast zijn –en geen aangepaste zorg krijgen bij planten of onderhoud- lijden onder de klimaatverandering. Niet alleen kijken naar het nu, maar wel wat komen zal, is van groot belang om bomen een toekomst te geven in het straatbeeld.

Schade beperken

Auto's die op boomwortels parkeren, of de schors afrijden. Grasmachines die een cirkeltje rond de boom trekken. Nagels in een boom, of slechte snoei. Rioleringswerken die de wortels afsnijden, of burens die afvalwater in de boomspiegel gieten,... Heel wat zaken kunnen de gezondheid van straatbomen ernstig beschadigen. En zo komt het dan dat de ene boom blaakt van gezondheid en de andere zijn blaren laat hangen. Buren klagen over het straatbeeld en de minst creatieve besturen gaan dan op zoek naar een andere boom om de oude te vervangen. Bij gebrek aan beter, ziet men bomen als wegwerpproducten, terwijl ze eigenlijk de hoekstenen van het stedelijk ecosysteem moeten zijn.

Bomen onder druk:

Waar bewoners in de zomer onder de bomen gaan schuilen tegen de hitte, durven ze in de herfst wel eens sakkeren over bladval, in de winter dat ze de stammen niet zien bij het parkeren en in de lente dat de zonnepanelen minder rendement hebben. Dat is ook zo met de bomen van de burens. Hierover zegt het veldwetboek, dat de afstand tussen boom en perceelsgrens 2 meter hoort te zijn. Dat was tot voor kort niet zo met straatbomen.

Maar daar zou nu wel eens verandering in kunnen komen: met de aanpassing van het veldwetboek, zouden naburen van een straatboom, na een ingebrekestelling, het recht krijgen om op eigen initiatief overhangende of doorgroeiende wortels te snoeien. Zonder enige scholing inzake boomverzorging mondt dit in de praktijk meestal uit in ondoordacht 'amputeren'. Op die manier worden tienduizenden bomen in het publieke domein vogelvrij verklaard. Deze nieuwe wetgeving zou pas in

2021 van kracht worden, maar intussen gaat een groep NGO's (waaronder BBL, Bos+, Natuurpunt, ...) naar het Grondwettelijk Hof om de maatschappelijke meerwaarde van de straatbomen te verdedigen en de straatbomen uit te zonderen voor burensregels over plantafstand, overhangende takken en doorgroeiende wortels. Het zou een bom leggen onder de vergroeningsmaatregelen die veel steden en gemeenten nu aan het nemen zijn, zoals het opstellen van een bomenvisie, bomenplan en boombeheerplan.

In elk geval dwingt het veel steden en gemeenten om anders te leren omgaan met stadsbomen. Waar tegenwoordig stadsbomen nog altijd gebruikt worden als *window dressing*, zoals de straat opfleuren in te kleine boomspiegels, moeten we naar een beleid waarin bomen veeleer strategisch ingezet worden als een volwaardig deel van het stadsecosysteem waarbinnen hun

Foto Pixabay

ecosysteemdiensten ten volle kunnen renderen. Zo'n strategische aanpak vraagt wel om een uitgewerkt bomenplan, waarin de gemeente of stad haar ambities inzake gewenst groenvolume, soort- en vormdiversiteit, snoei beleid, bladafvalbeleid, enz. uitstippelt binnen een haar bredere visie op het blauwgroen netwerk. Het bomenplan zet op een planmatige wijze de bakens uit voor de toekomst van individueel beheerde bomen. Dit plan focust op zowel het behouden van het bestaande bomenbestand als het uitbreiden ervan. De concrete realisatie wordt vertaald in het bomenbeheerplan. Vertrekkend van de bomeninventaris, biedt het bomenbeheerplan inzicht in de nodige beheermaatregelen, timing, capaciteit en werkorganisatie, communicatie en klachtenbeheer en budgettering. Het bomenbeheerplan wordt doorgaans opgemaakt voor een periode van 4-6 jaar, waarna een evaluatie en bijsturing volgt, terwijl de

visie de bakens uitzet voor minstens 20 jaar en aldus beleidsperiodes overstijgt.

De toekomst van de straatbomen hangt nauw samen met de straatboom van de toekomst. Wanneer, zoals nu vaak, straatbomen behandeld worden als tijdelijk straatmeubilair dan blijft hun gemiddelde levensverwachting steken op 50 jaar. In mensentaal valt dit te vergelijken met een puber van 15 jaar! Die magere levensverwachting moet echt omhoog, want hoe ouder en dikker een boom, hoe meer ecosysteemdiensten (zoals CO₂ opslag, omgevingskoelte, waterretentie, ...) hij ons oplevert. Daarvoor dienen bomen meer doordacht en strategisch ingepland te worden, op basis van voldoende groeiruimte, een minimum aan omgevingsproblemen, beperkt onderhoud en beschermd tegen nutsbedrijven die een aanslag plegen aan de boven- of ondergrondse groeiruimte. Door groeiplaatsen te combineren met buffer-

constructies voor regenwater, creëert men blauwgroene oplossingen die een antwoord bieden op zowel waterschaarste bij stedelijk groen, als wateroverlast door piekneerslag. De eerste voorbeelden van dergelijke oplossingen kunnen we reeds zien in Antwerpen en die blijken voor stad en rioolbeheerder ook financieel een aardig voordeel op te leveren.

Al zijn er altijd nog omstandigheden waarbij van in het begin duidelijk is dat bomen aanplanten die hun volle leeftijd zullen halen niet mogelijk is. Deze situaties -die nu helaas nog eerder de regel zijn- moeten een uitzondering worden, waarbij dan bewust gekozen worden voor aangepaste, korte omloop bomen. Overeenkomstig de principes van Harmonisch Park- en Groenbeheer geven steden en gemeenten in de regel nog steeds de voorkeur aan inheemse soorten. Maar in tegenstelling tot het buitengebied, leent de stedelijke omgeving zich wel om in weloverwogen situaties (bijv. zeer stenige groeiomstandigheden) uit te wijken naar niet-invasieve, uitheemse soorten.

De keuze voor exoten wordt voor elke situatie bewust gemaakt in samenspraak met een deskundige en kan geen copy cat aanpak zijn door keuzes uit andere steden ondoordacht over te nemen.

Kortom, het pleidooi voor straatbomen is niet zomaar enkel méér aanplanten, maar ook beter aanplanten.

Tekst Dieter Anseeuw & Bart Vanwildemeersch

Westtoer

De West-Vlaamse Milieufederatie volgt met Westtoer het plaatsen van de picknickbanken langs de groene assen op. Uiteraard willen we hier dat de natuurwaarden –het is natuurverbindingsgebied- met zekerheid worden gevrijwaard.

Goed nieuws ook over de toren van de Belvédère op de Kemmelberg: het eerdere plan om de omliggende bomen te toppen om een zichtas te maken, hebben we kunnen laten schrapen.

De stranden hebben dan weer al onze aandacht nodig: uit een bevraging van de surfclubs, door Westtoer, kwam naar voren dat er (o.a.) meer vaste ruimte, betere toegankelijkheid van de gebouwen, uitgebreidere horeca-mogelijkheden, vlakke sportstranden, ... gevraagd worden. In het verleden hebben we hier heel broze overeenkomsten kunnen sluiten. Met deze bevraging dreigen deze weer op de helling te komen. Uiteraard hebben we sterk gereageerd. Kustbescherming en beschermde natuur komen immers voor commerciële recreatie. We plannen een overleg in met Westtoer, samen met ANB en MDK, om violen terug gelijk te stemmen.

Tekst Bart Vanwildemeersch

Minaraad

Binnen het Beleidsplan Ruimte West-Vlaanderen -waarvan de analyse nu loopt- kreeg biodiversiteit tot nu een beperkte ruimte. Net als klimaat, is biodiversiteit ook in onze provincie één van de grootste uitdagingen. Dit kwam aan bod in de provinciale Minaraad. Niet alleen met de druk op de bestaande natuurwaarden door huidige economische activiteiten, het ontwikkelen van nieuwe activiteiten en de verspreide bebouwing, maar ook de doelafstand voor het behalen van de natuur- en milieudoelen, is in onze provincie enorm. 'Niet alles kan'.

Acasus, het provinciaal centrum duurzaam bouwen en verbouwen, stelde haar nieuwe werking voor. Naast energiezuinig renoveren (dus ook de gebruikte materialen), focust het centrum nu ook op waterverbruik en infiltratie. Het wil in de toekomst ook een databank aanleggen voor natuurinclusief bouwen, waarbij gebouw en tuin zoveel mogelijk ten dienste staan van de natuur.

Afsluitend leeft er ook een interessante discussie over de rol van de provinciale Minaraad. De kans is groot dat we in West-Vlaanderen de best werkende hebben van Vlaanderen. Dit zegt wat over de andere, maar is ook een compliment voor de 'onze'. Maar om een proactieve rol te spelen in het beleid, hebben we een provinciale -lees 'meer beperkte'- kopie nodig van de ondersteuning van de Vlaamse Minaraad. Als het beleid meer participatie nastreeft, zal hiervoor ook de nodige ondersteuning moeten volgen.

Tekst Bart Vanwildemeersch

ProCoRo

Procoro West-Vlaanderen kwam na een lange coronastop voor het eerst weer samen begin september om de conceptnota van de provinciale Beleidsvisie Ruimte West-Vlaanderen te bespreken. Voor ons ontbrak alvast het thema natuur en klimaat in deze eerste aanzet. We rekenen er op dat dit nog verandert, want we maakten veel werk van een gefundeerde schriftelijke inbreng.

Half september kwam de Procoro weer samen. Deze keer werd besproken waar men mogelijkheden ziet om de eerste 130 ha van de 430ha extra bedrijventerrein te realiseren die Provincie West-Vlaanderen toegekend kreeg uit het reservepakket van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Deze extra hectares kunnen evenwel enkel onder voorwaarden aangesneden worden, zoals o.m. een goeie ontsluiting. Minister van omgeving Demir wil voorlopig enkel hectares toezeggen in de subregio's Brugge, Waregem en Roeselare. Ze wil ook dat innames gecompenseerd worden met ontharding. De Provincie werkt nu verder met de gemeenten aan een prioriteitenbepaling.

Begin oktober adviseerden we met Natuurpunt en o.a. de landbouworganisaties ongunstig over de plannen om sportterreinen te realiseren in het watergevoelig gebied aan de Heulebeek bij de herziening van het GRS Moorslede.

Ook de bezwaren op de regularisatie van het in natuurgebied te Bredene gelegen jeugdvakantieverblijf De Horizon werden behandeld. Het PRUP zal het natuurgebied omzetten naar recreatiegebied. Iets waar de plaatselijke natuurvereniging zich niet kan in vinden. De Provincie beloofde compensatie in het nog te realiseren PRUP reconversie militaire luchthaven te Koksijde, waar de duinpolderovergang zou kunnen hersteld worden. Dit wordt verder opgevolgd.

Tekst Katty De Wilde

WEST-VLAAMSE NATUURSTUDIEDAG

**Te droog,
te nat...**

ZATERDAG 6 MAART 2021

Van 9.00 u - 12.00u

Schrijf je in op

www.westvlaamsemilieufederatie.be/natuurstudiedag

en we sturen je de link.

V.U.: Peter Norg, Konink Leopold III-laan 41, 8200 Brugge - Foto © Olivier Dohy (De Blankaart)

west-vlaanderen
de gedreven provincie

**Digitale editie met
webinars en filmpjes**

problemen en oplossingen voor West-Vlaanderen •
blauwalgen • watervlooiën • palingtrek • Uitkerke • Blankaart •
vissterfte • vlinders • ringslang • stadsbomen • ...

www.westvlaamsemilieufederatie.be/natuurstudiedag

natuurpunt

KU LEUVEN

kulak

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

WEST-VLAAMSE
MILIEUFEDERATIE

Krijgen we in ons land proper water om in te zwemmen, genoeg water voor de natuur en klimaatrobuuste rivieren? Dat is wat er op het spel staat de komende zes maanden, tijdens het openbaar onderzoek voor de stroomgebiedbeheerplannen van de Schelde en de Maas voor de periode 2022-2027. Het zijn de plannen van de laatste kans. En om ze te doen slagen hebben we jullie steun nodig.

Europese doelstellingen

De basis voor het Vlaams waterbeleid is de Europese Kaderrichtlijn Water. Die Europese richtlijn bevat zowel doelstellingen voor de waterkwaliteit als de waterkwantiteit, en dat zowel voor het water van beken en rivieren als voor het grondwater. Zo legt de richtlijn minimale normen op waaraan drinkwater, zwemwater of viswater moet voldoen. Of is vastgelegd wat maximale normen zijn voor afvalwaterlozingen. De bedoeling is om ten laatste tegen 2027 de vervuiling zodanig terug te dringen dat een goede waterkwaliteit een feit is. Dat geldt zowel voor beken en rivieren als voor water in zee. Tussen haakjes: dat engagement was Vlaanderen al aangegaan in het jaar 2000.

Hoewel de afgelopen tien jaar veel vooruitgang werd geboekt, hebben we in Vlaanderen nog een hele weg af te leggen. **Vandaag haalt geen enkele Vlaamse waterloop de Europese lat.** De grootste problemen blijven overbemesting en een lage rioleringsgraad, waardoor bij één op de zeven woningen het afvalwater gewoon in de beek geloosd wordt.

Ook voor de hoeveelheid water legt de Europese Kaderrichtlijn doelstellingen vast. Kort samengevat: in droge periodes watertekorten voorkomen en in natte periodes overstromingen vermijden. Zoals de afgelopen droge zomer nog maar eens duidelijk maakte, moet Vlaanderen ook op dit vlak extra inspanningen leveren. Verder legt de richtlijn sterk de nadruk op het belang van water voor de natuur en op natuurlijke rivierbeddingen. Ook op dat vlak kan het in Vlaanderen veel beter: vaak zijn waterlopen opgesloten in een betonnen harnas.

Nu of nooit: hier zijn de waterplannen van de laatste kans

Stroomgebieden Schelde en Maas

Omdat rivieren landsgrenzen overschrijden en al het water uiteindelijk in zee terecht komt, werd binnen de Europese Unie afgesproken om gezamenlijk de milieuproblemen van zeeën en rivieren aan te pakken. Daarom moet elke lidstaat voor haar stroomgebieden plannen maken om een goede toestand voor het watersysteem te bereiken. Een stroomgebied bevat ook alle beken en rivieren die uitkomen in de stroom, maar ook meren en vijvers, het grondwater, riolering en waterzuivering in het gebied komt mee aan bod.

In Vlaanderen zijn er twee stroomgebieden, die van de Schelde en de Maas. De stroomgebiedbeheerplannen omvatten zowel een Vlaams beheerplan, maatregelen voor deelbekkens, maatregelen voor het grondwater, zoneringsplannen voor riolering en waterzuivering als een overkoepelend maatregelenprogramma. Een hele boterham dus, honderden bladzijden dik.

Maar laat je daardoor niet afschrikken. De volgende zes maanden zetten we elke maand één waterthema in de kijker. Dat doen we telkens samen met een milieu- of natuurvereniging die rond dit thema werkt. Zo proberen we het ingewikkelde geheel van de stroomgebiedbeheerplannen voor iedereen behapbaar te maken.

Jullie hulp is nodig

Elke maand zullen we een ontwerp-inspraakreactie voor dat thema online zetten. Zo kan iedereen eenvoudig mee bezwaar indienen om de ambitie van de plannen hoger te leggen en vol te gaan voor propere waterlopen in 2027. Het zal nodig zijn ook. Zo wordt er nu al van uitgegaan dat niet voor alle waterlopen de goede toestand bereikt zal worden in 2027. “Geen achteruitgang” wordt dan als alternatieve doelstelling gebruikt. Voor de milieu- en natuurbeweging is dat niet voldoende: wij willen een vooruitgang zien voor onze waterlopen. **Hou de volgende maanden dus de pagina www.bondbeterleefmilieu.be/projecten/watervoorlater in de gaten en trek mee aan de kar voor proper water in Vlaanderen.**

Tekst Erik Grietens, Bond Beter Leefmilieu vzw

Kleine rietganzen en Kolganzen -arctische ganzen die broeden in het Hoge Noorden- zijn terug in het land. Je kunt beide soorten bewonderen in de Oostkustpolders. Grote aantallen Kolgans vind je ook in de IJzervallei.

© Christine Verschuur

 WMF @WMF_Bart - 24 nov

In 2015 moesten de waterlopen proper zijn. Het uitstel tot 2027 loopt stilaan af. De drek druipst verder.

Meer lezen? https://twitter.com/WMF_Bart

*‘In Vloethemveld
stierven vier ooien
nadat ze aangevallen
waren door een los-
lopende hond’*

Meer en meer mensen lappen de regels aan hun laars en laten honden onaangeleind lopen, zegt Agentschap Natuur en Bos.

“Laat ons duidelijk zijn: loslopende honden brengen niet alleen andere recreanten en hun (huis)dieren in gevaar, maar ook de natuur waarin ze zich bewegen. Denken we maar aan het verstoren van grondbroedende vogels en het opjagen van reeën.”

Bron:
www.vrt.be

Betonstop nog niet in zicht: dit jaar opnieuw fors meer bouwvergunningen afgeleverd.

In de eerste acht maanden van 2020 werden in West-Vlaanderen opnieuw 18 procent meer bouwvergunningen voor nieuwbouwprojecten afgeleverd dan in de zelfde periode vorig jaar.

Bron: Krant van West-Vlaanderen

WMF @WMF_Bart · 13 nov.

Trots dat we mee kunnen duwen in deze Green Deal Tuinen. 9% tuin, 100% kansen. @Zu_Demir
[#GreenDealNatuurlijkeTuinen](https://twitter.com/GreenDealNatuurlijkeTuinen)

2017 tot 19 oktober 2020:

2.383 vergunningsaanvragen

400 daarvan nog in behandeling

Van de 1983 waarover beslist:

1906 vergund (96,1%) en

77 geweigerd (3,9%).

Ondanks de code rood voor luchtkwaliteit inzake stikstof en fijnstof: overal negatieve adviezen genegeerd.

Bron: Beleidsnieuws Natuurpunt.

Oostends meeuwen-
team wil vogels niet
wegjagen:
“Laat meeuwen broeden
waar ze niet voor
overlast zorgen.”

Volg ons ook op facebook:
www.facebook.com/wmfkoepel

Nieuwpoort trekt naar Raad van State tegen zeeboerderij van Colruyt

“Deze zone zal afgezet worden om zo-
veel mogelijk winst te maken, waardoor
zeedieren, aangetrokken door het voed-
selaanbod, verstrikt zullen geraken en
sterven.” De zone is ook een bescher-
mingszone voor zeevogels (Natura 2000).

#zegneentegendezeeboerderijvoordekustvannieuwpoort

4,54 km²
2000 ton mosselen
100 ton oesters
100 ton zeewier

De Standaard

Meest recent Binnenland Coronacrisis Amerikaanse verkiezingen Buitenland Opinie Meer ▼

FOCUS THEMA

Tuinen : Grondstof voor infiltratie en meer

Een ludiek filmpje van Wim Veraghtert (Natuurpunt), waarin hij de verstening van de voortuinen even wilde belichten, raakte het diepste van de Vlaamse ziel: de voortuin als uithangbord van de bewoners van het achterliggende huis. Dode kiezel, snikhete asfalt, siergrassen en wat kalken beelden: het lijkt wel een cliché. Maar nu in Covid-tijden steeds meer mensen de fiets nemen, lijkt de ontzuivering nabij: (voor)tuinen verdienen meer aandacht.

Kiezelke, kiezelke aan de wand: wie heeft de schoonste voortuin van het land?

Bijna 10% van de oppervlakte van Vlaanderen is (voor)tuin. Dat is ongeveer evenveel als bos, maar pakken meer dan natuurgebied (3%). Het is dan ook abnormaal dat die ruimte, ondanks de inspanningen van Velt en Natuurpunt, zo lang onder de radar is kunnen blijven. Dankzij de klimaatverandering en de gekoppelde regenhozen en hitte en 'dankzij' de coronapandemie, heeft Vlaanderen zijn tuin herontdekt. Eerste voorzichtige pogingen waren er al met Operatie Perforatie van Aquafin, maar ook inspanningen van de Regionale Landschappen, Velt en Natuurpunt voor een ecologische tuin en ontharding op speelplaatsen. Maar de private tuinen waren verboden terrein. Tot minister Demir eind juli 2020 de Blue Deal aankondigde, met maatregelen die tot in dit laatste regelluwe bastion doordringen.

De Vlaming: koele minnaar van een groene tuin, nochtans...

Nochtans kan het geheel van tuinen heel wat ecosysteemdiensten leveren. Denk maar aan de infiltratie van regenwater, verkoeling, bestuiving, voedselproductie, rustgevend groen en sociale ruimte. In de stad temperen tuinen met veel struiken en bomen ook de hittestress, omdat ze een verkoelend effect hebben. Tot slot zijn tuinen goed voor de biodiversiteit: ze bieden heel wat dieren voedsel en een nestplek. Bloemenperken trekken bestuivende insecten aan, en dat bevordert de productie van fruit.

Met de droogte vers in het geheugen én de oproep om ook in Vlaanderen de verharde ruimte af te bouwen, kan je dan ook niet om de 10% tuinen. Zeker voor West-Vlaanderen, met een ruimtebeslag van 739 m²/inwoner en een effectief verharde ruimte van 359 m²/inwoner. 27,19% van de West-Vlaamse bodem was in 2013 ingenomen en 13,15% verhard. Je ziet: veel ruimte om water op te houden en langzaam de bodem in te laten trekken.

Doordat regenwater in de tuin naar de bodem kan doorsijpelen, worden de piekdebieten -bij extreme regenval- afgetopt. Dat vermindert het risico op overstromingen. Rekenend aan het beperkte infiltratievermogen van leem (waarvan we er aardig wat hebben in onze provincie), komen we voor West-Vlaanderen (3.125 km² x 9% tuin x 210 l/h/100m²) op 590,6 miljoen liter per uur die mogelijks zou kunnen insijpelen naar de grondwatertafel en/of vertraagd worden afgevoerd via de West-Vlaamse tuinen. En dit naast de mogelijkheden voor o.a. berging, sponswerking van humusrijke bodems en verdamping door planten.

Tuinen helpen bovendien de klimaatverandering in te tomen doordat ze CO₂ opslaan in bomen, struiken en de bodem. Als we de mogelijke opslag van koolstof bekijken (waarvan er te veel is in de lucht in de vorm van CO₂): de geschatte 28 125 ha tuin (op basis van Vlaams gemiddelde) in West-Vlaanderen kan per hectare gras 38.732 kg koolstof meer opslaan. In 99 % van de tuinen is er gazon. Meestal neemt die meer dan 50% van de totale tuin in beslag. Grofweg (zeer grof) kan er voor West-Vlaanderen dus een 539.222.062,5 kg of een half miljoen ton koolstof extra onder grasbodems worden opgeslagen. En dan spreken we nog niet over de kansen in bomen en ander opstaand groen.

Er beweegt veel in de tuin

Dat er heel veel te winnen valt bij het aansnijden van kansen in tuinen, dat heeft nu ook minister Demir begrepen. Met de Blue Deal wil de Vlaamse Regering de strijd aangaan tegen ver-

droging. Met een maatregelenpakket waarbij minder waterverbruik en versterken van het ecosysteem water voorop staat, wil ze droogte naar de geschiedenisboeken verwijzen. Eén van de vele maatregelen is het versterken van het regelgevend kader voor tuinen. Heel wat gemeenten durven de bestaande regelgeving niet handhaven, of willen een regelgevend kader van hogerhand en daar wil de regering op inspelen, “In de Blue Deal staat dat we zullen onderzoeken of we er via een gewestelijke verordening voor kunnen zorgen dat voortuinen niet volledig worden verhard. Op die manier zouden we lokale besturen die nog geen reglement hebben, daarin willen ondersteunen. Het is niet mijn bedoeling om helemaal niets meer toe te laten. Ik denk dat een combinatie goed is.”, aldus Demir.

Tot 2024 loopt ook Operatie Perforatie. Met deze steun voor ontharding willen Infopunt Publieke ruimte en Aquafin de Vlaamse stenen uitbreken. Daar horen ook de tegeltuintjes bij, die in bijvoorbeeld Oostkamp, Kortrijk, Harelbeke, Ieper, ... opgang maken. Harelbeke bijvoorbeeld, maakte ook gebruik van de actie, om in de Evangeliestraat grindkoffers te voorzien voor infiltratie van het afstromende water van de bestrating. Maar terug naar de tuinprojecten.

Mijn Tuinlab wil de natuurvoordelen van de tuinen in kaart brengen én er meteen voor zorgen dat jij kan genieten van een gezonde tuin. Aan de hand van een app, kan je nagaan hoe jouw tuin zorgt voor de natuur en welke voordelen jij zelf uit een goed beheer van je tuin kan halen. Dit initiatief vertrekt vanuit Natuurpunt, KULeuven, Vlaanderen en Tuin+ het kenniscentrum tuinen van de Erasmushogeschool in Brussel.

En het is met dat kenniscentrum Tuin+ dat de West-Vlaamse Milieufederatie in 2019 een eerste keer naar departement Omgeving trok met de vraag of er draagvlak was voor een Green Deal natuurlijke tuinen. Inmiddels hadden we samen in West-Vlaanderen al meerdere overlegmomenten gehad over de aanleg en opvolging van private tuinen in renovatieprojecten

“Met de droogte vers in het geheugen en de oproep om ook in Vlaanderen de verharde ruimte af te bouwen, kan je ook niet om de 10% tuinen. Zeker in West-Vlaanderen met een ruimtebeslag van 739 m³/inwoner en een effectief verharde ruimte van 359 m³/inwoner.”

en verkavelingen en werden we er zo van overtuigd dat private partners als aannemers, tuinontwerpers, tuinzaken,... ook het bad in moesten, ondersteund door een sterk gemeentelijk en Vlaams beleid. En nu zijn we er: op 13 november werd de Green deal natuurlijke tuinen ondertekend door de verschillende partners op in het werkveld.

Natuurlijk dat Velt hier bij zit. Want ook Velt gaat een versnelling hoger schakelen. 2020 Pesticidenvrij krijgt een sterk staartje. Maar daarover later meer.

En tenslotte nog een laatste mooi initiatief, waar ook de West-Vlaamse Milieufederatie zal aan meewerken: ‘Curieuzeneuzen in de tuin’. In het voorjaar van 2021 krijgen 5000 gezinnen de kans hun tuin uit te rusten met een bodem-weerstationnetje. Dit weerstationnetje komt op een centrale plek in de gazon en zal de temperatuur en bodemvochtigheid een half jaar lang (april t.e.m. september 2021) online monitoren. Tot september konden openbare besturen intekenen op een betalend aanbod. Met dit onderzoek willen UAntwerpen, VITO, maar ook mediapartners en heel wat andere organisaties (als Natuurpunt en Velt) een grootschalig beeld krijgen van de droogtestress in Vlaanderen. De 5000 deelnemers zullen ook

bodemstalen verzamelen in hun tuinen, wat een gedetailleerd beeld van de koolstofinhoud in de tuinbodems in Vlaanderen zal geven. Dankzij dit onderzoek bekomen we belangrijke wetenschappelijke inzichten rond weerbaarheid tegen weersextremen en kunnen we het brede publiek sensibiliseren rond klimaatadaptatie.

‘Preuts lik fjertig’ kunnen we al zeggen dat van alle Provincies de onze de meeste meetpunten heeft besteld. Trots, niet zozeer omwille van het aantal, maar wél omdat dit aantoont dat we met de West-Vlaamse Milieufederatie stilaan mee aan het werken zijn naar een verhoogde beleidsaandacht voor tuinen in onze provincie. Izegem en Wielsbeke tekenden ook in voor respectievelijk 5 en 1 meetpunt(en).

Veel initiatieven, weinig uitwisseling?

Omdat de West-Vlaamse Milieufederatie eerder een kleine personeelsbezetting heeft, zorgen we ervoor dat we overal aan tafel zitten om de impact van projecten op Vlaams niveau, zoveel mogelijk door te kunnen vertalen naar ons provinciaal niveau. Dat levert minder pluimen op, maar wél meer effect. De rol die we binnen de vergaderingen opnemen is deze van verbinden tussen bestaande initiatieven, het inkantelen van ‘onze’ ideeën binnen de projecten én het vertalen en promoten van de campagnes bij onze leden en beleidsmakers. We zijn dan ook steeds een beetje fier om ons logo als oormerk voor ons werk op te hangen aan de promotie van grotere projecten op Vlaams niveau.

Steeds meer haken projecten in elkaar. Mijn Tuinlab wordt gekoppeld aan Curieuzeneuze en de Green Deal zorgt met de inbreng vanuit Mijn Tuinlab en Curieuzeneuze en de beleidsacties uit de Blue Deal, voor een coherent verhaal -althans daar gaan we voor met de partners.

Nederland heeft al wat meer ervaring met dergelijke projecten. En omdat er eveneens een wildgroei leek te komen, heeft het Kennisportaal Ruimtelijke Adaptatie een overzicht gemaakt van de meest relevante tuinacties in Nederland: laat je inspireren:

<https://ruimtelijkeadaptatie.nl/samen/klimaatbestendig/klimaataanpassingen/klimaatbestendige-tuinen/>

Meer info en inspiratie ook op:

Blue Deal: <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/nieuws/blue-deal-bindt-strijd-aan-tegen-droogte>

Operatie Perforatie: <https://www.operatieperforatie.be/campagne/>

Mijn Tuinlab: <https://mijntuinlab.be/>

Green deal natuurlijke tuinen: <https://omgeving.vlaanderen.be/green-deal-natuurlijke-tuinen>

2020 Pesticidenvrij: <https://www.2020pesticidenvrij.nu/>

Curieuzen in de tuin: <https://www.vvsg.be/Omgeving/Water/Informatiefiche%202020-06-23.pdf>

Tekst Bart Vanwildemeersch

HET VERHAAL VAN DE DOENER

Koen Verschoore, voorzitter van Natuurpunt Westkust.

Van waar je inzet en hoe begon het?

In het tweede leerjaar al, wist ik met zekerheid dat ik bioloog wilde worden. Een clubje met gelijkgestemden oprichten was de volgende stap. De publicatie van een jaarboek bracht ons in contact met wetenschappers en universitaire medewerkers. Ik was toen veertien jaar. De vogels, die toen mijn passie waren, zag ik in flarden geschoten worden op het strand van Bray-Dunes. In mijn geliefde biotoop, de Westhoekduinen, zag ik de eerste bulldozers oprukken: er waren plannen voor een golfterrein in de Houtsaegherduinen. Toen besepte ik dat als we al dat moois wilden behouden, er iets moest worden gedaan. Zo ben ik als vanzelfsprekend in de milieubeweging gerold. Ik bewaar als medeoprichter mooie herinneringen aan de Ecologische Raad in De Panne in 1982. Dit was lang voor er sprake was van Minaraden. Legendarisch waren ook de acties van de Duinenwerkgroep in een tijd van het Duinendecreet, Lifeprojecten en verwerving van natuurgebieden. Sensibiliseren van mensen was mijn tweede passie. Zo was ik van 1979 tot 2019 vaste natuurgids van De Panne, een periode waaraan ik vele vrienden heb overgehouden.

Welke rol speelt de West-Vlaamse Milieufederatie daarin?

Ik heb de tijd gekend van vele lokale initiatieven zonder enige stroomlijn. Een organisatie als de West-Vlaamse Milieufederatie is de koepel die we nodig hadden om provinciale dossiers met meerdere stakeholders op een onderbouwde manier af te werken.

Waar gaat het volgens jou de goeie kant op in West-Vlaanderen?

Er is ontegensprekelijk veel aandacht voor natuurbeleving. Het draagvlak voor natuur groeit en mensen zijn meer en meer bereid om daar iets voor te doen. De educatieve centra spelen hier ook een grote rol in.

Waar moet in onze provincie dringend de hand aan de ploeg?

Het woonbeleid moet anders: de kust wordt verder volgebouwd terwijl er daar zoveel leegstand is. Beide moeten op elkaar worden afgestemd. Ook het strand en de duinengordel moeten als eerste functie kustverdediging hebben.

Welke 'groene' droom hoop je ooit verwezenlijkt te zien?

Misschien naïef maar ik droom van ononderbroken duinpolderovergangen, van meer natuur in Midden West-Vlaanderen en zuivere waterlopen. Er zijn initiatieven in deze richting maar er kan gerust een tandje bijgestoken worden.

Op welk plekje in de provincie kom je tot rust?

Op alle plekjes waar je niet moet opletten voor het verkeer.

Weet je dat de West-Vlaamse Milieufederatie zich elke dag inzet om alle natuur- en milieukrachten van West-Vlaanderen te bundelen? De West-Vlaamse Milieufederatie is de provinciale koepelvereniging van natuur- en milieuverenigingen. Onze vereniging werkt vooral op het achterplan. Vandaar dat we, zelfs voor wie zich actief inzet voor natuur en milieu, vaak nog een onbekende zijn. Toch zijn we als koepel onontbeerlijk, ook voor de natuur en het leefklimaat in jouw streek. Vandaag stellen we daarom even onze organisatie, de West-Vlaamse Milieufederatie, even aan je voor.

In West-Vlaanderen zijn zo'n 90-tal natuur- en milieuverenigingen actief. Samen goed voor naar schatting zo'n 30.000 leden en 1000-tal kernvrijwilligers. In onze provincie is er in elke gemeente wel een natuur- en/of milieuvereniging actief, het zijn lokale Natuurpunt-, Velt- en JNM-afdelingen, lokale milieugroepen of regionale natuurverenigingen en thematische en gewestelijke verenigingen met een specifieke werking in West-Vlaanderen.

Natuur – en milieuverenigingen samenbrengen om de krachten te kunnen bundelen is de missie van de West-Vlaamse Milieufederatie en dit al meer dan 30 jaar. De vereniging ontstond uit spontaan overleg tussen de pioniers en trek- kers van de West-Vlaamse natuur- en milieube- beweging. Midden jaren '80 kwamen zij regelmatig samen op café om bij een pint de natuur- en milieusituatie in de provincie te bespreken. De stickeractie 'er zijn teveel varkens onder ons' was één van hun beruchtste wapenfeiten.

In 1996 werd beslist om een vzw op te richten. Met rechtspersoonlijkheid kunnen juridische ac- ties worden ondernomen en financiële middelen gezocht. Met de financiële hulp van Bond Beter Leefmilieu kon in 2001 een eerste halfzijdse me-

dewerker starten bij de vereniging. Dankzij de steun van toenmalig gedeputeerde van milieu Jan Durnez werd in 2002 een samen- werkingsovereenkomst met de Provincie gesloten die nu nog altijd loopt. O.a. de jaar- lijke door veel natuurliefhebbers geproefde, West-Vlaamse Natuurstudiedag is een gevolg van deze samenwerking. Dit jaar zal de Na- tuurstudiedag trouwens gaan over 'te nat, te droog', een zeer actueel thema. Meer info op www.westvlaamsemilieufederatie.be/natuur- studiedag.

De West-Vlaamse Milieufederatie werd in 2008 ook door de Vlaamse overheid als mi- lieuvereniging erkend. Momenteel zijn er 2 professionele medewerkers actief, maar net als bij andere natuur- en milieuverenigingen blijft de inzet van geëngageerde vrijwilligers cruciaal voor de werking.

Met een sterke beweging, werken we aan een straffer beleid.

Op regelmatige tijdstippen krijgen de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigin- gen door de werking van de West-Vlaamse Milieufederatie de mogelijkheid om samen te komen, informatie uit te wisselen, standpunten te bespreken, vorming te volgen,...

Maar er is voor deze verenigingen ook onder- steuning op maat mogelijk: bijvoorbeeld voor de opmaak van bezwaren of persberichten, om beleid onder druk te zetten of dossiers op te volgen op hogere beleidsniveaus. Dat ge- beurt steeds in samenspraak met de regionale koepelvereniging en vrijwilligers van de lokale vereniging. Die lokale vrijwilligers zijn de an- tennes van de werking. Zij leveren informatie over trends in de provincie. Zo is er momen- teel een stijgende vraag naar extra grondwa- terwinning bij landbouwbedrijven. Daar gaat de West-Vlaamse Milieufederatie dan mee aan de slag: Op welke schaal gebeurt het?

Welk beleid wordt er gevoerd? De situatie wordt aangekaart bij de administratie, politici en sectoren. Eerst constructief met de bedoeling gezamenlijk een oplossing te vinden. Als dit niet lukt, wordt de druk verhoogd. Dit kan via koepels als Natuurpunt, Velt of BBL, maar ook via de media of beide. Geregeld verschijnt de West-Vlaamse Milieufederatie op Focus WTV of in de Krant van West-Vlaanderen. Maar ook soms in de nationale pers zoals De Standaard, Mo of Het Laatste Nieuws. Google eens 'West-Vlaamse Milieufederatie' en ga naar 'nieuws'. Een deel artikels kan je zo bekijken.

En waar focust de West-Vlaamse Milieufederatie zich dan op?

“Gezonde ecosystemen als basis van een welvarende rechtvaardige samenleving met focus West-Vlaanderen”: dat is de bestaansreden van de West-Vlaamse Milieufederatie.

Met standpunten over typisch West-Vlaamse problematieken, die met de leden worden uitgewerkt, trekt de West-Vlaamse Milieufederatie naar politiek, ambtenarij en gerelateerde sectoren. Dat is zo voor de voortdurende uitbreidingen van veestallen, bijbehorende mest- en waterproblematiek en de gezondheidsrisico's voor de omwonenden van de intensieve veeteelt. Ook de intensieve groente- en aardappelteelt volgt ze op. Met Velt, Voedsel Anders, Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt zoekt ze een vruchtbare bodem voor duurzamere alternatieven.

West-Vlaanderen is ook zee, strand, duin en polders. Met Natuurpunt, maar ook WWF, Greenpeace, BBL, de Proper Strand Lopers, Horizon Educatief en het Marien Ecologisch Centrum ijvert de West-Vlaamse Milieufederatie voor een natuurlijke kustbescherming tegen klimaatverandering. De druk van toerisme en recreatie, maar ook vanuit de landbouw en de bouwsector kaart ze op de juiste beleidsniveau's aan. En voor de aanlanding van de energie uit de windturbines op zee, brengt ze de betrokken natuurverenigingen samen met Elia, de opdrachthouder van Ventilus.

West-Vlaanderen is ook de droogste provincie. Dit voelen we al 3 zomers op rij. Niet alleen is er weinig wateraanvoer uit rivieren en beken, ook slorpen intensieve vee- en groententeelt, textiel-industrie,... veel van dit water op. En de inname van open ruimte gaat gestaag verder, dus geraakt het water steeds minder de grond in. Meer ruimte voor natuur en water is hoognodig. Omdat de Provincie beheerder is van alle beken in West-Vlaanderen en dus ook van een groot deel van het watersysteem, klopt de West-Vlaamse Milieufederatie ook regelmatig op de deur van de provinciale dienst waterlopen.

Ook de bescherming van de steeds schaarser wordende open ruimte bepaalt een groot deel van de agenda van de West-Vlaamse Milieufederatie: plannen en initiatieven als de reconversie van de militaire luchthaven te Koksijde, de inplanting van nieuwe regionale bedrijventerreinen, provinciale ruimtelijke visies en uitvoeringsplannen worden nauwgezet opgevolgd.

Voor deze en andere thema's en dossiers werkt de West-Vlaamse Milieufederatie behalve met haar lidverenigingen ook nauw samen met de Vlaamse koepel-verenigingen Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt

Nog meer activiteiten kan je vinden op www.west-vlaamsemilieufederatie.be.

Je ziet: de West-Vlaamse Milieufederatie bevindt zich daar, waar het natuur- en milieubeleid zich afspeelt. Steeds nieuwe actievelen komen erbij en de beweging groeit. We kunnen alle handen en hoofden gebruiken om de natuur- en milieubeweging van West-Vlaanderen nog sterker te maken.

Daarom deze oproep:

Heb je kennis of interesse in de inhoudelijke thema's, of wil je meehelpen de communicatie in vorm te kneden, of heb je ervaring op organisatorisch vlak die kan bijdragen, dan zoeken we jou! Voor elke gemeente hebben we ook vrijwilligers nodig om het omgevingsloket regelmatig te checken. Ben jij geïnteresseerd? Geef een seintje aan katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be. Informeren is natuurlijk vrijblijvend.

Je kan de West-Vlaamse Milieufederatie ook volgen op www.facebook.com/wmf-koepel en [@WMF_Bart](https://twitter.com/WMF_Bart) op Twitter. Je kan ons natuurlijk ook gewoon contacteren, moest je vragen hebben over een beleids-thema, of zaken willen aankaarten. We bekijken dan of we het samen met lokale en/of regionale natuur- en milieuverenigingen kunnen aanpakken. Samen sterk voor meer natuur en een gezond leefklimaat: daar gaan we voor!

Jachtverbod op Patrijs?

Kenneth Pype

Jager met een groen kantje

‘Tal van projecten zijn gedreven door jacht op patrijs: we zaaien akkerranden en wildakkers, we stimuleren landbouwers om in zee te gaan met de VLM, we voeren bij tijdens de hungry gap. Allemaal initiatieven waar ook de niet-bejaagbare soorten van mee profiteren.’

Peter Bossu

Coördinator Natuurpunt De Bron

‘Men zet voor het jachtseizoen gekweekte patrijzen uit. Dit vervalst de situatie op het terrein: er zijn dus nog minder wilde patrijzen dan de officiële cijfers aantonen en de nood aan een jachtverbod op patrijs is nog groter geworden.’

18

PERSPECTIEF

De populatie van patrijzen in Vlaanderen wordt onderschat. Het Vlaams broedvogelrapport meldt dat er nog minder dan 5000 broedparen zijn. Wij hebben jaarlijks gemiddeld 40 broedparen op 800 hectare in regio Roeselare met heel intensieve landbouw. We zien dezelfde aantallen bij buurjagers. Deze dichtheden heb je zeker niet overal, maar de patrijs komt in gans Vlaanderen voor. Dan snap je dat 5000 broedparen een onderschatting is.

In Nederland is er al sinds 1998 een jachtverbod op patrijs, maar sindsdien is zijn toestand achteruit gegaan tot een pak slechter dan in Vlaanderen. Als afschot onder de 15% blijft, dan heeft jacht geen invloed op de populatie: een gebied heeft maar plaats voor een beperkt aantal broedparen en dus krijg je bij jachtverbod niet automatisch meer patrijzen. Het overschot trekt weg, maar de meeste territoria zijn reeds bezet.

Patrijzen komen nog vooral voor in landbouwgebied, wat meestal ook jachtgebied is en waar men andere natuurbeschermers zelden graag ziet komen. Tal van projecten zijn gedreven door jacht op patrijs: we zaaien akkerranden & wildakkers, we stimuleren landbouwers om in zee te gaan met VLM, we voeren bij tijdens de hungry gap. Allemaal initiatieven waar ook de niet-bejaagbare soorten mee van profiteren. Zonder predatorenbeheer zou dit niet werken. Daarom vind je in geschikte natuurgebieden zelden patrijzen.

Bij een jachtverbod op patrijzen, zal een groot deel van de jagers de eerdergenoemde initiatieven niet langer zelf bekostigen/uitvoeren. Dit is ook in het na-deel van mee profiterende akkervogels en insecten. Jacht alleen zal de patrijs niet redden. Landbouwge-bied moet meer plaats geven aan akkerranden en wildakkers. Ook natuurorganisaties moeten zich daar meer toeleggen en durven inzien dat predatorenbe-heer in natuurgebieden zich opdringt. Iedereen moet samenwerken, want het gaat natuurlijk om meer dan patrijs alleen.

De patrijs is met 90 % in aantal verminderd en staat op de “rode lijst” van sterk bedreigde vogelsoorten. Inventarisaties van het Instituut Voor Natuur- en Bos-onderzoek wijzen uit dat het patrijzenbestand ook in 2019 nog daalde. Toch blijft de jacht op patrijs open.

De achteruitgang van patrijs is geen gevolg van de jacht, maar van de aantasting van hun biotoop door pesticiden, vernietiging van historische graslanden, intensief maaien van hooilanden,... Veel “wildbeheer-eenheden (WBE)” nemen dan ook initiatieven voor landschapsherstel, wat ook goed is voor de patrijs.

Zolang ik met natuurbehoud bezig ben (en dat is al lang) hoor ik de jachtmantra: ‘zonder jacht geen na-tuur’. Alsof duinen, bossen of het Blankaartreservaat er nog liggen “dankzij de jacht”. Jagers vertellen me dat het aantal roofdieren zo gedaald is, dat jagen moet om het natuurlijk evenwicht te bewaren. Nu echter lees ik in hun argumenten pro jacht op de pa-trijs: “de soort is sterk verminderd door biotoopverlies en door de sterke opmars van vos, marter en tal van roofvogels”. Men blijft de jacht op patrijs opeisen om de soort te redden. Ook al zitten er steeds minder en kan geen mens uitleggen hoe een soort kan toene-men door er jaarlijks nog honderden af te schieten.

Aan het begin van dit jachtseizoen werden jagers op 2 plaatsen betrapt bij het uitzetten van gekweekte patrijzen. Als reactie sloot minister Zuhal Demir voor dit seizoen de jacht op klein wild in deze WBE's. In sommige jachtzones zitten er, behalve in het jacht-seizoen, geen of zelden patrijzen. In andere waar ze wel nog tot broeden komen, schiet men er meer dan in de zomer geteld worden. Hoe kan dat? Wel, men zet voor het jachtseizoen gekweekte patrijzen uit. Dit vervalst de situatie op het terrein: er zijn dus nog minder wilde patrijzen dan de officiële cijfers aan-to-nen en de nood aan een jachtverbod is nog groter geworden.

Dat dit hand in hand moet gaan met veel meer aan-dacht voor biodiversiteit staat buiten kijf. Dit laatste is het kernprobleem dat niet genoeg benadrukt kan worden.

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw zet zich in om samen met haar lidverenigingen en doelgroepen West-Vlaanderen tot een voorbeeldregio te maken waar een gezond leefmilieu en ecosystemen drager zijn van een welvarende ecologisch duurzame samenleving.

Bestuur West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Voorzitter Kristina Naeyaert
Penningmeester Marcel Heintjens
Secretaris Martine Langen
Bestuursleden René De Molder, Peter Hantson, Pol De Wulf en Aäron Fabrice.

Lidverenigingen

Momenteel overkoepelt de West-Vlaamse Milieufederatie 87 natuur- en milieuverenigingen, die werken in West-Vlaanderen.

Voor een volledig overzicht:
www.westvlaamsemilieufederatie.be/organisatie/wiezijnwij

Wil uw organisatie graag ook lid worden van onze koepel?
Stuur een mail met uw kandidatuur naar de coördinator van de West-Vlaamse Milieufederatie: katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Adviesraden & overleg

Contactpersonen
West-Vlaamse Milieufederatie

Provinciale Mineraad
Bart Vanwildemeersch

Procoro West-Vlaanderen
Katty De Wilde

Adviescomité
buitenlucht recreatie Westtoer
Bart Vanwildemeersch

Managementcomité
plattelandsontwikkeling
Bart Vanwildemeersch

Overleg met De Vlaamse Waterweg
Kristina Naeyaert

Bekkenraad Bovenschelde
Kristina Naeyaert

Resoc Noord
Marcel Heintjens

Kust 2020, TOPzone Kust, taskforce duurzame recreatieve visserij, ...
Bart Vanwildemeersch

Colofon tijdschrift

Het tijdschrift van de West-Vlaamse Milieufederatie verschijnt 3 keer per jaar: voorjaar – zomer – najaar
Dit tijdschrift is jaargang 15, editie **najaar 2020**

Verantwoordelijke uitgever

Kristina Naeyaert | Normandiëstraat 178 | Wevelgem

Eindredactie secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Aan dit tijdschrift werkten mee Pol Dewulf, Katty De Wilde, Bart Vanwildemeersch, Dieter Anseeuw, Erik Grietens, Kenneth Pype, Koen Verschoore en Peter Bossu.

Ontwerp Elise Verstraete

Coverfoto Overwinterende ganzen in de Oostkustpolders. Foto Eckhart Kuijken.

Overname van artikels en illustraties mag mits toelating van de redactie en bronvermelding: Tijdschrift West-Vlaamse Milieufederatie vzw.

Het drukken van dit tijdschrift verloopt 100% isopropylalcoholvrij met biologische inkt en chemievrije drukvormvervaardiging op 100% gerecycleerd papier door drukkerij Drukta

Dit tijdschrift en/of onze nieuwsbrief beleid digitaal ontvangen?

Stuur een mail naar: secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Contacteer ons

Secretariaat en maatschappelijke zetel West-Vlaamse Milieufederatie vzw
Beenhouwersstraat 7 – 2de verdieping | 8000 Brugge | 050 70 71 07

Mail secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Website www.westvlaamsemilieufederatie.be

Facebook www.facebook.com/wmfkoepel

Coördinator Katty De Wilde | 050 70 71 07

katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Beleidsmedewerker Bart Vanwildemeersch | 0468 07 17 07

bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be. @WMF_Bart

De West-Vlaamse Milieufederatie is erkend als milieuorganisatie door de Vlaamse Overheid. De West-Vlaamse Milieufederatie wordt ondersteund door Provincie West-Vlaanderen.

Natuur en milieu, we gaan ervoor

Activiteiten West-Vlaamse Milieufederatie

6 maart 2021

West-Vlaamse Natuurstudiedag | Te nat, te droog.

Online studiedag met lezingen en filmpjes.

Meer info: www.westvlaamsemilieufederatie.be/natuurstudiedag

Word jij kurkambassadeur in jouw gemeente ?

Meer info :

www.westvlaamsemilieufederatie.be/

[ambassadeurs-zorgen-voor-lancering-inzameling-kurken/](#) of

bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be

**Ook graag je activiteit
op onze cover?**
[secretariaat@westvlaamse
milieufederatie.be](mailto:secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be)

**Meer activiteiten
ontdekken?**
[www.westvlaamse
milieufederatie.be](http://www.westvlaamsemilieufederatie.be)

**Hou onze facebookpagina
in het oog!**